

Tévhit vagy szemfényvesztés?

Kisebbségi létünkön segít-e az unió?

Amikor szóba kerül a határokon túlra szakadt magyarság gondja-baja, de még inkább a jövőképe és a megmaradásának esélyei, mindig az a megnyugtató válasz hangzik el, hogy az unióban minden kisebbségi probléma megoldódik. A trianoni traumából való felgyógyulást és a határokkal szétszaggatott magyarság egyesítését ugyanis a határmódosítás nélküli, a határok felett átnyúló uniós tagság, a magyarázat szerint, majd megvalósítja. A kollektív emberi- és a kisebbségi jogok elismerése, a szomszédos országrészek egységes gazdasági együttműködése, a munkavállalás lehetősége, a kiépített kulturális kapcsolatok, az iskoláztatás szabadsága mindegyik uniós ország területén stb., eltörli mindazokat a hátrányokat, amelyek a határokkal szétszabdalt és a vasfüggönnyel meggyötört XX. századi Európát, de főleg a közép-európai országok sorsát megkeserítette.

Sokakat megnyugtat ez a magyarázat. Az is elképzelhető, hogy Nyugat-Európában a nemzetiségi gondokra megoldást jelent az uniós tagság. Bár azok a történések, amelyek főleg az utóbbi időben zajlanak az egyes uniós országok közt, és itt Olaszországra és Ausztriára kell gondolni, egyáltalán nem ezt igazolják. A dél-tiroli lakosság ugyanis, a kívánatosnak mondott, sokszor példának állított autonómiamodell ellenére, az Olaszországtól való elszakadást és az Ausztriával való egyesülést szorgalmazza. De a baszkok sem nyugodtak bele a spanyol igazgatásba. Erősödik a skótok és a walesiek nemzettudata és az önállósulási törekvése. Mindez azt a meggyőződést sugallja, hogy az unió mindezidáig nem volt képes megoldani az igazságtalan békeszerződések által országhatárokkal elválasztott nemzetrészek problémáit.

Ismerve ezeket a tényeket, akkor miként remélheti a határokon túlra szakadt magyarság a trianoni trauma megoldását. Naiv tévhit, vagy csak a politikusok által a magyarságot elaltató, pillanatnyilag megnyugtató szemfényvesztés az a magyarázat, hogy az uniós csatlakozás megszűnteti vagy legalábbis légiesíti a mostani igazságtalan határokat. Az, hogy az uniós társulás a határon túli

magyarságnak biztos jövőt garantál, csak egy hazug álom, ábránd, amit már eddig is igazolt a már tagokká vált Szlovénia, de főleg Szlovákia kisebbségpolitikája. A társulás óta ugyanis arra a kérdésre, hogy lényegesen mennyivel javult a felvidéki magyarság helyzete, megszűntek-e a beolvasztási törekvések, rendeződtek-e egyértelműen a kisebbségi jogok, kapott-e autonómiát a felvidéki magyarság? Sajnos a válasz, hogy nem. Akkor mit remélhetünk mi vagy az erdélyiek, a székelyek és a horvátországi magyarok itt a balkáni sötétségben?

Az unióban ugyanis minden államnak szuverén joga a belpolitikájának az alakítása, természetesen az unió előírásai keretén belül. Csakhogy az unió csupán nagyvonalakban határozza meg a kollektív kisebbségi jogokat, itt is főleg az általános emberi jogokat véve alapul. Azt viszont már nem írja elő, hogy X vagy Y faluban szükséges-e magyar nyelvű iskolát működtetni, művelődési házat üzemeltetni, a magyar nyelvű könyvkiadást, sajtót, általában a médiát támogatni, a lerombolt műemlékeket visszaállítani vagy újakat alkotni. Egyszóval nem kötelezi arra, hogy biztosítsa mindazokat a jogokat, amelyeket a többségi nemzet is élvez. A tagországok bizonyos mértékű autonómiája ugyanis mindig ad annyi lehetőséget a hatalomnak, hogy a kisebbségek életét megkeserítse. Abban reménykedni pedig, hogy az emberi vagy a keresztényi szeretet idővel el fogja oszlatni a szerb–magyar, a román–magyar vagy a horvát–magyar ellentéteteket, csak naiv ábránd. Mert mindaddig, amíg nem rendeződnek és alakulnak ki vagy az igazságos vagy a biztonságos határok, addig a kis-antant országaiban mindig ott él a félelem a jogtalanul megszerzett területek elvesztése miatt, és addig nem remélhető a nemzetek közti felhőtlen összeborulás sem. (A biztonságos határokon természetesen a határon túli magyarság megsemmisítését kell érteni, aminek megvalósítása most is gőzerővel folyik.)

A szerbek a legféltettebb területeik elvesztése miatt mélységesen elkeseredettek. Az albánok iránti gyűlöletüket Kozovó önállósulása után ránk, magyarokra helyezik

át. Főleg akkor, ha nyilvánossá válik, hogy mi területi autonómiát követelünk. Nekünk ez ugyanis létkérdés, a megmaradásunkat jelenti, számukra viszont az újabb területvesztésnek az első lépését sejteti. Senki se reménykedjen abban, sem mi, sem a többi határokon kívül szakadt magyarság, hogy a hármasonautómia, de főleg a területi nélkül mi megmaradhatunk itt a délvídeken, Erdélyben, a Székelyföldön, Kárpátalján, a Felvidéken, Burgenlandban vagy a Baranya-háromszögben.

A szerbek rettegve az északi területek elszakadásától, tudatosan végzik e területek elszervezését, és a magyar lakosság elűldözését, illetve a beolvasztását. Minden nyilatkozatuk ellenére, amelyekben a megbékélést, a tolerancia szükségességét, a kisebbségi jogok biztosítását hangoztatják, bár nagyon burkoltan és alattomosan, de annál határozottabban és könyörtelenebbül folytatják e területek magyartalanítását. De lássuk, milyen módon teszik ezt.

Nem kétséges, hogy az itteni magyarság a most folyó privatizációból teljesen kimaradt. Nem is tudni, bár lehet, hogy akad egy-kettő, hogy az eladott vállalatokhoz hozzájutott-e magyar. Ez viszont azt jelenti, hogy minden munkahely és munkalehetőség szerb kézben van. A gondot még fokozta, hogy a magyarországi befektetőknek, fondorlatos módon, nem tették, és még ma sem teszik lehetővé a délvídeki vállalkozásokat. A legjobb példa erre a szabadkai Bratstvo vagongyár esete. Egy jó nevű magyarországi vállalat ugyanis, amellyel a Bratstvo már korábban is szoros üzleti kapcsolatban állt, a privatizáció alkalmával meg szeretne volna vásárolni az üzemet. Az utolsó pillanatban a vállalat mégis, piszkos mesterkedés útján, egy szerbiai cég tulajdonába került, annak ellenére, hogy nem volt képes a gyárat üzemeltetni. Az sem számított, hogy a munkások hónapokon át nem kaptak fizetést, csak az volt a fontos, hogy a gyár ne kerüljön magyar kézbe. Az OTP pénzügyintézet is könnyebben létesített vállalatot Montenegróban, mint Bácskában vagy Bánságban. A MOL olaj- és földgáz tröszt csak úgy törhetett be Szabadkára, hogy alig alkalmazhatott magyar munkavállalókat. Külföldi vállalatok, így a magyarországiak is, különben sem ruháznak be szívesen egy politikailag és jogilag instabil országba. A szerbek által megvásárolt vállalatokban pedig a magyar munkások ezrével veszítették el a munkahelyüket. A kenyérkereset nélkül maradt magyarság a földművelésben, esetleg a csekély tőkével elindított vállalkozásban látta a kiutat. A termőföld azonban ma már nagyobb részben szintén az új szerb földbirtokosok tulaj-

donában van. A mostani háború híenái ugyanis a hadiszákmányból megtollasodva mind felvásárolják az elagott, elszegényedett magyaroktól az olcsón vesztegetett földeket. Így csak azok a magyarok juthatnak zselléri munkához, akik lojális viselkedést tanúsítanak: nem követelőznek, szó nélkül szolgálai módra dolgoznak, és főleg nem magyarkodnak. Ők lettek a XXI. század magyar rab-szolgái. Ha pedig nem kívánnak ilyen módon élni, megfosztva minden megélhetőségi lehetőségtől, akkor nem marad más hátra, mint a kivándorlás. Ez is a célja a hatalomnak, amit az uniós tagság nem tud, de nem is képes megakadályozni. Természetesen nem jobb a vállalkozó magyarok helyzete sem. Szerbiában ugyanis a kereskedelem piszkos összeköttetések, rokoni és törzsi korrupciós kapcsolatok révén bonyolódik le, amivel a gyenge befektetéssel indult magyar vállalkozók képtelenek versenyezni. A munkalehetőség nélkül maradt magyarság, minden munkahelyről kiszorítva, az egyedüli megélhetési lehetőségét a szülőföld elhagyásában látja. A szerb hatalom ezzel a célját eléri, számunkra pedig egyedül a megmaradás balga reménye marad. Ezért a nyugati országoktól segítséget remélni nagy tévedés, hisz még azt sem akadályozták meg, amire a nemzetközi jogok köteleznék őket. Szó nélkül nézték ugyanis, mint telepítik be a magyarok által lakott területekre a horvátországi, a boszniai és a kosovói menekülteket. Pedig a nemzetközi előírások a leghatározottabban leszögezik, hogy nem szabad a kisebbségek által lakott területek nemzetiségi összetételét és a nemzetek közti arányt megváltoztatni.

Természetesen számtalan más módja is van a határon túli magyarság megnyomorításának és elűldözésének. A magyarok megverettetése, a bírósági ítéletek igazságtalansága, a rendőrség önkényeskedése, a magyarság állami intézményekből való kiszorítása, az iskolarendszer elszervezése, a magyar nyelvnek csak a deklarált, csak látszólagos egyenjogúsága és mindazok a megfélemlítések és jogfosztások, amelyek a vesztes háború okozta szerb elkeseredésből és a bűnbakkeresésből felénk áradnak. Nem lehet a mindennapos sérelmekkel állandóan Brüsszelnek panaszkodni, és onnan remélni a segítséget, különösen akkor, ha a magyar kormány sem hajlandó mellettünk kiállni. A mostani biztos nem. Ebből viszont logikusan az következtető ki, hogy a magyar családok, megunva a zaklatásokat és a megaláztatásokat, tömegesen elhagyják majd a szülőföldjüket. És ezért még meg sem vádolhatók, hisz az embernek csak egy élete van. Ha azt máshol boldogabban élheti, mert a szülőföld-

jén az élet reménytelen, sőt lehetetlen, akkor kinek állna jogában azt elítélni.

Ezért számunkra az egyedüli megoldást csak az igazságos határok, vagy esetleg a területi autonómia jelenthetné. Az is csak akkor, ha azt képesek lennénk benépesíteni. Az egy vagy másfél gyermekvállalással, ami ma jellemzi a délvidéki magyarságot, ez biztos nem valósítható meg. Ezen pedig az unió sem segíthet. Ha hamarosan

nem születik meg egy reális nemzetstratégia, és ha annak a legerélyesebb követelése, sőt mi több a megvalósítása évekig húzódna el a magyar pártok civakodása, fo-telharca miatt, ez a határon túli magyarságra nézve végzetes lehet. Abban reménykedni pedig, hogy az uniós csatlakozás megoldja a trianoni igazságtalanságot és a határokon túlra szakadt magyarság problémáját, csak tévhit, a politikusok részéről pedig szemfényvesztés.

